

Izloja v Gorici vsak
četrtak popoldne.
Velja do konca leta
na mesec K 1:50.
Posamezne številke se
dobivajo v raznih go-
riških trafikah in trgo-
vinah po 30 vin.

GORIŠKA STRAŽA

Inserati po dogovoru.
Naročnina naj se pošilja
na upravništvo „Gori-
ške Straže“ v Gorici,
Gospeska ulica, štev. 4.
Dopisi pa na uredni-
štvo „Goriške Straže“,
Gorica, ulica Orzoni,
št. 31. Rekopisi se ne
vračajo.

Spomenik žrtvam.

Domov, domov! poje zvon...

Prišel je večer, ô, kaj je tako svetlo?
Po vseh cestah, po vseh stezah,
ki v našo domovino gredo
ed vasi do vasi drobne lučke grečo.

Domov, domov! poje zvon.

Težko, težko je v tuji zemlji počivati,
težko, težko je v tuji zemlji snivati
poslednji sen:

ni kolena, da bi verno pokleknilo,
ni očesa, da solzô bi potočilo,
nam na grob samoten, zapuščen!...

In iz galiskih tal in ruskih dalj
so vstali in od črnega morja obal,
od Morave krvave in od Drine,
s plan in tirolskih, z naših gor in polj in gričev
in iz beneške tam ravnine
in še iz laborišč in še odtod in odotod
lučke — duše dragih nam mrtičev
iščejo do doma pot.

Domov, domov! poje zvon...

*

Vi vsi, ki ste prelili svojo srčno kri,
vi vsi, ki žrtve ste postali,
vi vsi, ki tuja zemlja vas teži
in radi bi pod rodno grudo počivali:
nocoj, na predvečer svobodnih dni,
v hvalečnosti se vas spominja tročirni rod:
Zahvaljeni, in mir vam daj Gospod!

Dr. Jos. Lovrenčič.

Na širši podlagi.

Objavili smo zadnjič proglas „Narodnega Sveta SHS.“ na jugoslovanski narod, kjer je začetan naš program. Pozivni čitatelj je gotovo opazil nko razlike med tem programom in majuško deklaracijo. Zanj se je ozirala le na Jugoslovane živeče v Avstro-Ogrski in izražala željo ujedinjenja pod habsburškimi žezom. Tudi takrat nismo še imeli smeri, v svrhu miru od Wilsona naložena nam, nismo še imeli potrjene zakonitosti načela absolutne samoodločbe. Wilson zahteva sedaj širšo podlago in priznava za „najdalekosežnejši način pravičnosti narodnih stremiljenj Jugoslovancev po svobodi.“

Ujedinjenje preko deželnih in državnih mej.

Narodni Svet se je moral prilagoditi dejanskim razmeram. Vsi ted tega je v proglasu izdsem v Za-

Vseh mrtvih dan...

Kje govoriš, ti tako pesniški in vendar tudi tako žalostne proze polni „vseh mrtvih dan“ krščanskemu srcu zgovorneje kakor tu na naših bojščih! Usmiljena naša goriška mati zemlja je sprejemala v svoje Brito vaša izmučena telesa, o mrtvi bojevnikih, a vaše duše, ki so od zgoraj vdahnjene, so stopale ena za drugo pred Zakonodajalca in Sodnika človeštva polgat račun o svojem hiševanju.

Marsikdo izmed vas je bil v svojem življenju brezbržen in ohol zaničevalce Kralja kraljev in njegovega večnega zakona. Gorje vam, o nesrečni duhovi! če ste z upornostjo v duši stopili pred živca Boža! Kako čuden je moral biti vaš krik, ko ste slišali svojo obsodbo, krik: „Ergo erravimus... Torej — motli smo se!“ Ob spominu na vas nam veljajo le besede Dantejevega Virgiliju: „Guarda e passa!“

A tudi te'o marsikakega vojaka svetnika je vsajeno v tvoje solčne vinske bregove in the dolince, o naša Primorska! Zvesti sin Marjin, v življenju si se tolikokrat hranil z angelskim kruhom, ob nebeški atmosferi sv. evharistije je v tvojem srcu vse cvetelo in dehtelo, opej dušnega in telesnega trpljenja je očistil zadnjih peg tvoje duše: kako je ta tvoja duša poljubila kos granate, ključ, ki ti je odprl vrata iz telesa in vrata v nebesa! Kako tepa boš, o ti rodovita naša primorska zemlja, ko bodo kedaj ob dihu velike velikonoči vzcveli beli limbarji teh poveljanih teles iz tvojih krvavo namočenih tal!

grebu d'ê 19. okt. 1918. postavil v I. točko: Zahtevamo ujedinjenje celokupnega našega Naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, na vsem njegovem etnografskem teritoriju, kjer naš narod danes živi, brez ozira na katerokoli pokrajinske in državne meje, v eno samo edinstveno, popolnoma suvereno državo.“ Torej naše ujedinjenje ne sme biti omejeno le na Slovence, Hrvate in Srbe, živeče v Avstro-Ogrski, temveč kjer koli žive brez ozira na državne meje. Vsi ted tega je „Narodni Svet“ vrata odprl, pri katerih se nam lahko pridružijo tudi Srbi iz Srbije in Črnogorci, če se za to po načelu samoodločbe izrečejo. Tako bi se snile težnje pristašev Vete Srbije in pa naših avstrijskih Jugoslovancev. — Bodoča Jugoslavija se bo raztezala od Mure do Adrije, od tirolskih gor do Solunat!

Pa poreče kedo, kako se to strinja z verskim načelom, ko hočemo sprejeti v svojo državo tudi drugoverce — pravoslavne

Ujedinjenje in versko načelo.

Na ta pomislek odgovorimo, da se katoličanom ni ničesar bati, ker bo v Jugoslaviji popolna svoboda glede veroizpovedanja. Sploh pa bomo katoličani v večini. Sicer pa le pokažimo svojim bratom pravo bratovsko ljubezen — in to bo pot, da se zgubijo popolnoma svobodno zepet povrnejo k resnici in k edinstvu. Velike nade v tem oziru imajo naši škofje, imerujemo le dr. Mahničiča, ki je svoje delovanje za Jugoslavijo opravičil zlasti z upanjem, da bo s tem katol. Cerkev le pridobila!

Kaj pa s patriotizmom?

Kako se vjena to stremiljenje z avstrijskim patriotizmom? Prav dobro! Če se nova država federativno z Avstrijo združi, bomo imeli novo Avstrijo le povečano. Če mednarodni kongres, drugače ukrene, bo tudi iz pot legitimna. Patriotizem se javlja ravno v tem, da smo lojalno udani legitimni oblasti. In to smo bili vedno Jugoslovani. Dokaz je sedanja vojska. Največ krvavih in drugih žrtvev je na oltar domovine doprinesel jugoslovanski narod. Tega dejstva ne izbriše nikdo iz zgodovine. Za to zvesto bo smo želi na Dunaju malo priznanja. A udani in zvesti ostanemo svojem cesarju tudi sedaj! In kakor smo bili vzgledni patrijoti v stari Avstriji, tako hočemo biti navdušeni patrijoti v svoji Jugoslaviji. Živela naša velika Jugoslavija!

Wilson in papež.

Moj jarem je sladak in moje breme je lahko, je rekel Kristus. To isto ponavljajo njegovi namestniki na zemlji. Sv. cerkev nastopa le z uma svetlim mečem, ko opominja vse narode k pravičnosti in ljubezni. Kako milo so se glasile besede rimskega papeža Pija X. in Benedikta XV, ko sta pozivala vladarje, naj se sporazumejo in naj prizanešajo nedolžnemu ljudstvu s to strašno svetovno vojsko.

Papež za častni mir.

Benedikt XV. je predložil vladam prelep načrt, po katerem bi se bili lahko in nad vse častno po-

In vi drugi, ki vam ogenj vojnega trpljenja, dasi ste zapustili to dolino solza in krvi kot božji ljubljenci, še ni mogel izžgati vsakega madeža iz vaših duš, smilite se nam, ker trpite v očičujučem ognju božje pravičnosti, smilite se nam, ker ste našli tako veliki dobrotniki. Vaša kri ni tekla za storj. Zadržite daritev je bila za tako velike pregrehe človeštva. A tudi prošnja: upamo, da iz vaše krvi zraste mir, in pravičnost in svoboda za vse tlačene narode, in zlasti še za naš narod, ki je tako hrepenel po pravičnosti in svobodi, odkar je bil v 16. stoletju dol ob Solli, Savi in Krki zadusen, njegov klic po „stari pravdi“. O vi trpeči ljubljenci božji in naši, nečemo vas ljubiti samo „z besedo in z jezikom, ampak v dejanju in resnici“ (1. Jan. 3, 18), plačujoč božji Pravičnosti vaše dolge s srčno molitvijo in s presv. daritvijo s Kalvarije.

Da, vam, o padli junaki, in nam velja triumfalni napis na enem naših vojaških pokopališč: Resurrecturis! — Tistim, ki bodo vstali! Vstanemo mi, za katere ste izkrevavali in umrli, vaša kri bo seme novega rodu, novega življenja „v deželi živčih“; a vstanete kedaj tudi vi, očiščeni z lovrom zmage nad suženjstvom in z oljko miru, ki ste ga priderili svetu od božje Pravičnosti s svojim nadčloveškim trpljenjem in s svojim junaškim umiranjem.

Občudujem te, mila naša Primorska sodni stol pravičnega Sodnika, greda nebeškega cvetja, žrtvenik za stare grehe človeštva in zibelka novega časa...

ravnali vsi spori mej vojujočimi se narodi pri mednarodni konferenci. Trikrat je nastopil papež Benedikt XV. z očetovskimi, ljubezni in pravičnosti polnimi opomini.

Neodkritosrčnost vlad.

Vlade so ga slišale in se hlinile, kakor da bi mu rade ustregle, a da nasprotne države ne dopuste. V resnici pa niso hotele storiti niti koraka, da bi krivice, ki so jih delale drugim, poravnale. Vojska je nastala radi krivic in radi krivičnih aspiracij, ki so jih hoteli udeležiti. Podjarmiti so si hoteli še druge narode, ter tako zagospodovati celemu svetu. Posluževali so se krivičnih sredstev, ki se jih krščanske države ne bi smele posluževati.

Ošabnost — uspeh potlačila.

Mile in zares očetovske besede rimskega papeža so bile zaman. Krivični furor je divjal dalje. Cerkev je storila svojo dolžnost, a krivci je niso hoteli poslušati. Jokali so milijoni krščanskih vernikov, ki so spremljali besede sv. Očeta z gorečimi molitvami milo proseč Vsemogočnega, naj bi podelil tem besedam svoj blagoslov. Ves uspeh je preprečila ošabnost in prevzetnost tistih, ki so hoteli prodreti s svojim nazorem na celum svetu. Svet jih sedaj pozna, da jih ni treba imenovati.

Očeta zavrgli — a uklonili se diktatorju.

Ako pa primerjamo sedaj mile in ljubezni polne besede sv. očeta z besedami Wilsonovimi, vidimo velik razloček. V bistvu poudarja Wilson iste, kar je priporočal papež Benedikt XV, način pa je ves drugačen. Prej je govoril ljubeznjivi starček na Petrovem prestolu, sedaj govori mogočnjak na železnem prestolu, obdan s tisoč topovi in milijoni vojakov; prej smo slišali le mile, očetovske, ljubezni in pravičnosti polne opomine, sedaj pa slišimo trde besede: „Pogoj za premirje bomo diktirali mi in ne vi... Mi hočemo uničiti samoderžne sile povsod in če teh sil ni mogoče uničiti, jih hočemo vsaj penizati do resnične onemoglosti... Premirja ne dovolimo, ako ne izpolnite zadnje naše zahteve... Ah, ah!!!“

Tako govori mož, ki ga obdaja premoč topov, pušk in drugega vojnega orođa. Kako trde in grozne so za Nemčijo te besede. Wilson zahteva naravnost odstranitev nemškega cesarja. To je strašen udarec, ki se mu ni mogoče ogniti.

Preziranje sv. Očeta — osodepolno.

Nemci lahko spoznajo sedaj, da so zamudili čas ko je bila častna sprava mogoča. Zakaj niso poslušali očetovih besedi rimskega papeža? Zakaj niso hoteli sprejeti njegovih ljubeznjivih načrtov? Takrat bi se bilo dalo vse častno izvršiti. Zmagala pa je ošabnost in prevzetnost.

Razloček mej nastopanjem cerkvenega poglavarja, katerega kraljestvo ni od tega sveta in mej nastopanjem svetnih poglavarjev, je v tem slučaju očiten. Cerkev stoji na višjem stališču in ima pred očmi najvišji namen, kateremu mora biti vse drugo podrejeno. Zato je za narode in posameznike vselej dobro, da jo poslušajo in vestno izvršujejo, kar uči. Že sam miglje sv. Cerkev bi narodom moral biti ukaz.

Tako bi se marsikdaj ognili katastrofam in strašnim udarcem, kakor uči sedanja vojska. Kdor pa neče poslušati očeta, mora občutiti trdo pest.

Edinost

v slovenskem taboru — dosežena!

Mali odlomek krajskih Slovencev, ki se je zbiral okoli dr. Šusteršiča in dr. Lampé-ta oziroma okoli drž. odbora in pa listov „Resnica“ in „Novice“ je po Wilsonovem odgovoru upstil svoje dosedanje stališče in se popolnoma pridružil Narodnemu Svetu SHS.

Še nedavno je pisala „Resnica“ glede na Wilsonovo prvotno izjavo z dne 8. jan. 1918: „Nas zanima posebno deseta točka (avtonomija Slovanov v Avstriji). To je vendar tisto, kar smo mi proglasili za minimum naših narodnih zahtev in smo bili radi tega opsovani kot „izdajalci“. Kje je v tej točki, kar je začrtala zagrebška deklaracija? Wilson se ne izjavi niti za ono, kar smo mi proglasili za maksimum, za izvršitev naše majniške deklaracije. Sedaj naši radikali lahko uvidijo, kako bo izgledalo ob sklepanju miru.“

To njih veselje je trajalo malo časa. Wilson jim ga je peclil s svojim odgovorom Avstriji, kjer je slovesno izjavil: „Predsednik ne more več priznati samo avtonomije in teh narodov kot temelj miru, in je prisiljen vsrajati na tem, naj bodo oni sodniki (gledé svojih pravic in usode).“ —

Z ozirom na to novo situacijo je deželni glavar dr. Šusteršič v seji Kranjskega dež. zbora z dne 22. okt. 1918 predlagal: „Deželni odbor Kranjske vojvodine pozdravlja proglas Narodnega Sveta SHS. z dne 19. okt. 1918, se mu imenoma slovenske dežele v celoti pridružuje in sledeč pozivu proglasa, stopa v nerazdružljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega ujedinjenja, svobode in neodvisnosti.“

Ta predlog je bil sprejet soglasno. Sklenilo se je tudi, da odslej dež. odbor ne bo izvrševal nikakoršnih političnih poslov, temveč opravljal v tej prehodni dobi le tekoče njemu poverjene posle, varoval dež. imetje, da ga izroči bodoči leg timni oblasti.

Dr. Lampe je odložil namestništvo dež. glavarja, na čigar mesto je bil imenovan dr. Triller. — Razdelili so si tudi popolnoma na novo referate med seboj.

Dež. odbor je torej soglasno sprejel naš narodni program. Nas le veseli ta preobrat na Kranjskem. Korak k popolnemu ujedinjenju vseh Slovencev je že storjen. Vsi kot en mož stojimo krepko pod zastavo naše narodne vlade Narodnega Sveta SHS.!

Obnovitev Goriške.

Poslanec Fon za obnovo Goriške in proti rekvizicijam.

Naš poslanec Jos. Fon je govoril dne 13. okt. v vojnem odseku delegacij med drugim to-le:

Nas na jugu zanima v tem trenutku strateški položaj na italijanski fronti. Brez dvoma se bo namreč naša vojska umaknila z italijanskega bojišča, ker smo že prejeli Wilsonov predlog, da izpraznimo zasedena ozemlja. Nadaljni razvoj bo seveda ta, da sklenemo mir, ker je pri sedanjih razmerah vendar izključeno, da bi se še naprej vojskovali. Posledica temu pa mora biti splošna demobilizacija. Pustite vendar vojske domov. Kakor Vas pa poznamo, ni vas vojska storiti to in zato moramo računati z možnostjo, da se umaknete z italijanske fronte. V tem slučaju naj torej pride vojaštvo na Goriško, Kranjsko in morda tudi na Štajersko. Ker je nesmiselno držati vojske še dalje pod orožjem, zahtevamo, da spustite vojaštvo domov, da pomaga vpostaviti deželo. Naši ljudje so brez izjeme morali iti na vojno že maja 1915, pa niso dobili nikakih dopustov, ker je bilo ozemlje zasedeno po sovražniku. Doma so sedaj neobhodno potrebni za obnovo dežele, ker ni misliti na to, da bi sedanja vladna akcija imela kak pravi uspeh.

Izstradano vojaštvo je sedaj izgubilo vsako disciplino, kradlo po po deželi, ropalo in morilo. Opozarjam torej vojaške oblasti na dvoje:

Da srbji pravočasno za zadostno prehrano vojaštva, zato je treba vojaštvo zaposliti. Vojak, ki ne bo imel dela, bo vedno pripravljen k ekscesom. Vojaštvo je našo deželo razdejalo, vojaštvo naj jo zopet upostavi. Zahtevam torej, da se vse vojaštvo, ki bi se morda nastanilo na naši zemlji, porabi kar na intenzivnejše za obnovo Goriške: treba je še pobrati municijo, odstraniti žične ovire, betonska dela, zasuti jarko; na kratko: pokrajine naravnost meliorizirati. Nikdo ne razpolaga s takimi pripomočki kakor vojaštvo. Vi imate ljudi in ves potreben material. Samo protekcionizma se ne sme uganjati, kakor se je to godilo. Prva hiša, ki je bila v Goricah popravljena, je last bogate aristokratije. Niste ji samo hišo popravili, ampak pripeljali ste ji celo vso hišno opravo iz Vidma. Popravili ste visokemu uradniku njegov grad; revež na Goriškem pa nima sirche, da pod njo leže. Eno prvih del je bilo, da ste hitro zgradili zopet hišo nesramnosti. Mi smo vajeni v Avstriji na protekcionizmu, a mislili smo, da bodo take reči izključene v očigled strašnem razdejavanju, ki se ga vidi po Goriškem. Kdo naj se še čudi, da ljudstvo, ki je vojaštvo že poprej mrzilo, tega sedaj sovraži.

Tovariš Mayer je omenil, da zahtevajo Čehi svoj delež pri stvarni demobilizaciji, in je izrazil dvom, ali jim tiče. Ako tovariš Mayer misli, da ne bomo tudi mi zahtevali ali pa ne dobili deleža, ki nam prihaja, se silno vara. Naša dežela ni bila uničena po naši krivdi in tudi nam ne v korist; zastadovali ste čisto druge namene. Zato pa zahtevamo od vojaške uprave, da nam ne da samo razmernega deleža stvari, ki jih vojaštvo ne rabi več, ampak da nam jih da veliko več kakor drugim deželam. Mi smo Vaši upniki in boste zagotovljeni, da boste morali tudi pošteno plačati.

Oškodovani smo bili že zadosti pri četitvi italijanskega plena. Še sedaj se nemško vojaštvo prepira v Vidmu z našimi radi razdelitve plena. Potem ko so nas popolnoma oropali, hočejo odnesti ves plen.

Strah pred poplavitvijo dežele z vojaštvom je pri nas splošen. Ljudstvo pa se boji tudi, da bi vojaštvo pričelo z rekvizicijami. Komandant čet na italijanski fronti je že pred časom namignil, da bo po deželi rekviriral. Z velikimi težavami in velikanskim naporom je ubogi narod obdelal nekaj zemlje in spravil pičel pridelek. Ponekod so med tem sicer že vse povzili. Gotovo je toliko, da, ako bomo odvisni od Dunaja glede preskrbe z živili, nastane lakota, kakor je svetovna zgodovina ne pozna. In sedaj da bi še rekvirirali!? Hočete pobrati izmučenemu bednemu ljudstvu še zadnji košček kruha? Resno moram svariti pred takim početjem, ker maščevanje gotovo ne bi izostalo. Skrbite pravočasno, da bo vojak imel vsaj hrano.“

Malo izpraševanja vesti.

Že marsikateremu duhovniku se je pripetilo, da je dobil, če je pri raznih gospodih — in čim manjši je kakšen tak gospod zrastle, tem večjega se dela — moledoval za popravo cerkve ali župnišča, čudni odgovor: „Župnišče? Cerkev? O, to je čisto stranska stvar. Najprej je treba za ljudstvo delati. In tudi Vi, Prečastiti, upam — ne res? — boste svoje moči posvetili pred vsem delovanju za ljudstvo“. In tale zadnji stavek je izgovorjen od kakšnega takega majhnega gospoda — ali zapisan od kakšnega odbora s takim tonom, da moraš brati iz njega: „Ti se nič ne brigaš za ljudstvo, čigar blagur mi „drugi“ posvečamo tako idealno in požrtvovalno vse svoje moči“.

Odgovor: Ne maramo dvomiti o tej čisti idealnosti, vprašamo drugi včasih prav grde misli o njej, dvasamo le:

1. Ali ni duhovnik tudi drobec tiste množice, ki jo pojmuje s kolektivno idejo „ljudstvo“? Zakaj ne bi bil ravno on deležen sadov občega „delovanja za ljudstvo“?

2. Kje naj pa dela za ljudstvo? Ali naj sedi pri tem delu za ljudstvo čez dan na občestnem kamnu, prenočuje v kakšnih razvalinah?

3. Ali res duhovnik nič ne dela za ljudstvo? Kdo pa dela n. pr. največ prošelj za razne podpore oprostite itd.? Ne na stotine, ampak na tisočine šteje že ta ali oni duhovnik takih prošelj, ki jih je napisal edino le za „Bog povrni“. In delo pri aprovaciji, itd. itd.?

4. Ali ni to tudi delo za ljudstvo, in sicer zdaj v teh podivjanih časih eminentno praktično delo, če duhovnik kaže ljudstvu na tista krščanska načela, iz katerih je človeštvo še vedno črpalo največ in najboljše svoje energije? Gospodja, če mislite, da človek ni nič več kot prebavljavna cev, če pozabite, da nima samo želodca ampak da ima tudi srce, če ne veste, da je človeška duša že po naravi krščanska, če še danes ne vidite, da pomeni naš sedanja svetovna vojska največji bankrot zgolj materialne kulture, potem ne poznate človeka, potem ne poznate duše našega primorskega človeka, potem niste upravičeni, dajati nam naukov, kako treba delovati za naše ljudi. Le pojdite in poslušajte, kako si želi to ljudstvo nazaj svojih duhovnikov! Kar prosil duhovnik, prosil po intencijah in v dobrobit ljudstva samega. Dobro, delajte za dobrobit ljudstva — v marsikakem slučaju bi bilo zelo želeli, da malo manj komodno in bolj požrtvovalno in posebno bolj prijazno, — saj je to čisto naravnost vaš poklic, torej vaša dolžnost, ali pri nekoliko globokjšem umenjanju in pri nekoliko večji nepristranski pravičnosti boste lahko spoznali, da ste v prav gdi umski blodnji, če gledate s tako prezirno in suverensko pozno na duhovnikovo delo za ljudstvo. In žalostna nam majka, če bi se „ladra bela“ naše Jugoslavije ob nastopu njene zgodovinske poti od takih „južnih sap napela“ in bi naša mila Jugoslavija s takim pojmovanjem zaplula v šumeče valove! (Op. ured. Že od raznih strani smo prejeli iz vrst priprostega ljudstva samega pritožbe, da se oblast tako malo zmeni za popravo cerkva, župnišč in šol — a iz umljivih razlogov tega nismo hoteli objaviti. A za vzgled priobčujemo danes le dopis iz Vitobje.)

Obnova Goriško-Gradišanske. — Od obnovitvenega urada za Goriško-Gradišansko smo prejeli: Od zanesljive strani se nas obvešča, da so govorice, češ namestništveni oddelek za gospodarstveno uzpostavo Goriške in Gradišanske misli omejiti ali ustaviti svoje delovanje, popolnoma ne utemeljene, ter da izvršuje imenovani urad slej ko prej svojo važno nalogo. Zamude v reševanju ene ali druge mu poverjenih agend povzročajo pomanjkanje osebja in zlasti tudi boleznj, ki se v zadnjem času čestokrat mej njem pojavljajo.

Jugoslovanske zadeve.

Velikanska manifestacija za Jugoslavijo v Ljubljani. — V torek so obhajali po celem Kranjskem in tudi drugod po Slovenskem proglastev Jugoslavije za samostojno državo. Posebno v Ljubljani se je v ta namen vršilo veliko slavlje. Velikasten obhod po mestu, navdušeni govori govornikov raznih strank, med njimi tudi govor ljubljanskega g. knezšofa Jeglča, so povzdignili navdušenje do vrhunca. Ljubljana in vsa Kranjska je bila v zastavah in je dostojno praznovala ta dan narodnega osvobođenja. Mi Goričani smo se bolj skromno udeležili veselja tega dne, ker nam na vrata nije sovražnik. Mi bomo svoj praznik obhajali bolj odkrito in slovesno na Goriškem, ko bo docela zagotovljena Jugoslaviji tudi naša Goriška z mestom Gorica. — In upamo, da se to zgodi kmalu, ker upamo v odkritosrčnost Wilsonovih izjav in v opravičenost naših zahtev. Iz vseh ust in iz vseh src pa e vrel že v torek in še vedno vre naš klic: Živela cela, neprikrajšana Jugoslavija!

Proglasitev samostojne Jugoslavije.

29. t. m. se je slovesno proglasila samostojnost Jugoslavije v saboru. Proglasitve se je udeležilo tudi zastopstvo vojaške oblasti, generaliteta, ki se je postavila na razpolago narodni vladi. Odstranjeni so vsepovsod vsi ogrski in avstrijski grbi.

Vojaštvo na razpolago Narodnemu Svetu.

28. t. m. sta prišla v Narodni Svet SHS vojaški poveljniki v Zagrebu, general pehote, Luka Šnjarič, in poveljnik domobranstva, podmaršal Mihovil Mihačević, ki sta izjavila, da je vsa oborožena sila na razpolago Narodnemu Svetu SHS. Izjavila sta,

da brezpogojno odobravata vsa načela in ukrepe Narodnega Sveta SHS, ki so izšli. Narodni Svet je vzel ti izjavi na znanje s splošnim odobravanjem.

Odpoved Hrvatsko-Ogrske nagodbe.

29. t. m. je odpovedal Narodni Svet SHS hrvatsko-ogrsko nagodbo, kar pomenja popolno ločitev kraljevstva Hrvatske, Slavonije in Dalmacije od dežela ogrske krone in njih osamosvojitve.

Jugoslavija in premirje.

Zastopniki Jugoslavije, ki so odšli v svrhu pogajanj v inozemstvo, imajo nalogo, da dosežejo naslednji sporazum:

Vse vojaštvo, spadajoče v jugoslovanske dežele, se nemudoma vrne v domovino.

Sporna ozemlja (t. j. ozemlja, katera zahtevate zase in Jugoslavija in Italija) se do končne ureditve tega vprašanja potom mirovne konference zasadejo po neprizadetih ententnih četah.

Za oskrbo teh ozemelj z živili srbji do končne rešitve vprašanja ententa.

Jelačićevci zasedli Reko.

23. oktobra je na Reki 79 pešakov zasedel vse važne točke mesta. Mn srbski svetaki Török od kraljeve ogrske gubernije je bil ustreljen. Poleg je bilo ustreljenih šest čestnikov. Mesto je na več krajih gorelo.

Mesto je bilo zasedeno, med drugim tobača a tovarna, sodna palača in več drugih javnih poslopij. Vodja reškega državnega pravdnštva je ujet. Vdrli so v jelašnico in soustili jelaške. Državna policija se je upirala, vendar je bila po kratkem pouličnem boju premagana. Kolodvor je zaseden, tračnice razdejane. — Ogrski potki so Hrvate pregnali iz mesta in ustajo zatrli.

Jugoslovanski Narodni Svet. Osrednji odbor Narodnega Sveta (Narodni Svet) je imel v Zagrebu sejo, katere so se udeležili odposlanci iz vseh jugoslovanskih dežel in območij. Razpravljalo se je o sedanjem položaju in o vseh aktualnih političnih vprašanjih. — Orednji odbor se je konstituiral tako-le:

Predsednik: dr. Anton Korošec.

Podpredsednik: dr. Ante Pavelić (načelnik Starčevićeve stranke prava) in Svetozar Pribičević (srbsko-hrvatska konfucija).

Tajniki: dr. M. Drinković, dr. Iv. Lorković in dr. Srdjan Budavljević.

Izvolitev dr. Korošca za predsednika se je pozdravila z velikim navdušenjem.

Rojaki!

Pokrajinski odsek N. 4 v Gorici priporoča rojakom, da ostanejo vsi doma in se ne dajo preplašiti po nikakih dogodkih.

Politični pregled.

Avstrija prosi za takojšnja pogajanja za premirje in mir in sicer brez Nemčije.

Minister zunanjih stvari, grof Andrassy je sporočil vladi Zed njenih držav ameriški naslednji odgovor na njeno noto, podano 18. t. m.:

„Odgovarjajoč na avstro-ogrski vladi naslovljeno noto gospoda predsednika Wilsona, podano 18. t. m., in v smislu odločbe gospoda predsednika, da z Avstro-Ogrsko posebej razpravlja o vprašanjih premirja in miru, si šteje avstro-ogrška vlada v čast, da izjavlja, da se prav tako, kakor s prejšnjimi izjavami gospoda predsednika, stinja tudi z njegovim, v zadnji notii vsebovanim odgovorom o pravicah avstro-ogrskih narodov, zlasti o pravicah Čehoslovakov in Jugoslovancev. Ker je potemtakem Avstro-Ogrska sprejela vse pogoje, od katerih je gospod predsednik storil odvisen pričetek pogajanj o premirju in miru, po mnenju avstro-ogrške vlade ni več nikakršnih ovir proti pričetku teh pogajanj.“

Avstro-ogrška vlada izjavlja torej, da je pripravljena, ne da bi počakala izda drug h pogajanj, stopiti v pogajanja o miru med Avstro-Ogrsko in nasprotničnimi državami ter o takojšnjem premirju na vseh frontah Avstro-Ogrske, in prosi gospoda predsednika Wilsona, da bi ukrenil tozadevna uvodna dela.“

Zelo važna je ta izjava avstro-ogrške vlade, ker priznava žajo samostojnost in neodvisnost češko-slovaške in jugoslovanske države in sicer v tistih mejah, kakor si jo določita ali sta si jo določila češko-slovaški in jugoslovanski narod sama. Češko-slovaški narod je tudi že izvedel posledice iz te izjave in proglastil samostojnost in neodvisnost češko-slovaške države. Samostojnost in neodvisnost jugoslovanske države se je tudi v torek že proglasila.

Nemški cesar naj odstopi.

Wilson je odgovoril na nemško noto. Odgovor ni prišel nepričakovano, toda kljub temu je Nemce presenetil. Wilson je sicer pripravljen predlagati zaveznikom ustavitve sovražnosti, zahteva pa jasno in odločno glavo pruske militaristične oblasti. Cesar Viljem in Hohenzollernci naj gredo, ali pa naj se postavijo popolnoma pod kontrolo ljudstva. Drugače so mirovna pogajanja z Nemčijo nemogoča. Nemčija bi morala brezpogojno kapitulirati. Tako se glasi odgovor.

Odgovor Nemčije Wilsonu.

Nota, s katero je odgovorila Nemčija, obsega sledeče besedilo:

Nemška vlada je vzela na znanje odgovor predsednika Zveznih držav.

Predsednik pozna globoko segajoče spremembe, ki so se izvršile v nemški ustavi in se še vrše. Mirovna pogajanja vodi ljudska vlada, v katere rokah so dejansko in ustavno odločilna pooblastila. Njej so podrejene tudi vojaške oblasti.

Zatorej nemška vlada pričakuje zdaj predlogov za premirje, ki bo uvedlo mir pravičnosti, kakor ga je označil predsednik v svojih izjavah.

Podpisal Solf, državni tajnik zunanjega urada.

Nova avstrijska vlada.

Cesar je izdal lastnoročno pismo ministrskemu predsedniku bar. Hussareku, s katerim sprejema odstop njegovega kabineta in mu sporoča, da je imenoval dvornega svetnika dr. Lammascha za ministrskega predsednika.

Vojna poročila.

Jugozapadna fronta. Kljub temu da avstrijska vlada je prosila Wilsona za premirje in mir, so Italijani in njihovi zavezniki pričeli na vsej črti velikansko ofenzivo. Zlasti se vrše veliki boji med Brento in Pavo in ob Piavi. Pavo so sovražniki prekorali na treh ali štirih mestih, naši so se morali nekoliko umakniti, vendar pa se sovražniku ni nikjer posrečilo, da bi naše črte prodrl. Vojno poročilo pohvalno omenja slovenske in hrvaške polke. Italijane podpirajo, kakor že rečeno, topot vsi njegovi zavezniki, a največji uspeh si je do sedaj priboril Anglež.

V zadnjem trenutku došlo vojno poročilo pa pravi, da se je sovražniku, ki je bogato opremljen z vsemi vojnimi sredstvi, posrečilo razširiti upad pri Montello. To in pa želja, da se pospeši premirje, je napotilo vrhovno vojno poveljstvo k temu, da je pričelo izpraznjevati zasedeno italijansko ozemlje.

Včerajšnja Edinozt prinaša brzojavko iz Reke, ki pravi, da je angleško brodogradništvo pasiralo obrambo in da plove proti severu; mogoče je tudi to v zvezi s toliko pričakovanim premirjem.

Jugovzhodna fronta. Umikanje se vrši dalje; na albanskih tleh so le še naše zadnje čete, ki se bijejo deloma s sledečim sovražnikom, deloma pa kakor ob Drini, tudi z ustaškimi tolpani. V Srbiji se bližamo ogrski meji, oziroma Donavi. To umikanje se mora vršiti precej naglo, ker pravi vojno poročilo, da ga sovražnik ne moti in ker pišejo ogrski listi, da je Ogrska v neposredni nevarnosti.

Zapadna fronta. Tudi tam se bijejo ljuti boji. Nemeč se res junsko ustavlja in popušča le korak za korakom. Francozi in Angleži morata vsako ped zemlje, ki mu jo iztrgajo, drago plačati. Amerikancu se včasih še slabeje godi. A vidi se jasno, da je danes premoč in volja, ki rodi zmage, popolnoma na strani entente in da Nemcu, ki je sedaj docela izoliran, ne ostane drugega, kakor podati se in sicer čim prej tem bolje.

Dopisi.

Konec. — Smrt se oglašala. 18. okt. je umrla Katarina Gjdnc, soproga cerkovnikova. Po svoji potrpežljivosti in blagem značaju je bila vsem priljubljena. — 20. okt. je mirno v Gospodu zaspala Franciška Milanič iz Vojsčice, mati č. g. Milaniča. Po dolgi in mučni bolezni jo je Bog poklical iz kraja trpljenja k sebi.

Španska bolezen združena s pljučnico je pri nas zahtevala že tri žrtve: Ugrabila nam je Marijo Furlan iz Matega dola 14, staro 21 let. 18. okt. je umrla na Volčjemgradu mlada 23 let stara vojna udova Leopolda Matjak. 19. okt. je umrl vojak Ivan Bufon iz Svetega. Že peto leto v vojski je bil vedno zdrav. Oj vojaškega 14-dnevnega dopusta ga je Bog poklical na večni dopust. Bil je edini sin in podpora svojih staršev.

V Drežnici je bil izvoljen za župana posestnik Tomaž Berginc, po domače: Šmojnc.

Aproviziranje Goriške.

Hudo je zadela novica, katero je pred par dnevi izpovedal voditelj deželnega gospodarskega urada, g. prof. Dandini, da je namreč dunajska centrala z aprovizacijo popolnoma odpovedala, in da dobimo na Goriškem aprovizacijo še samo do 7. nov., in potem nič več. To je vendar od site! Dunajska centrala je rekvirirala žito in druge pridelke, in potem ko jih je spravila, pa reče, mi vam ne damo nič več, zanaprej skrbite sami zase, kakor veste in znate. To je krivično in roparsko ob enem, če se človeka sleče in se ga potem na zimo golega vrže na cesto! A to je zadnja brca, ki nam jo je zadala razpadajoča Avstrija!

Kako odpomoci temu polomu, kako obvarovati naše slovensko ljudstvo lakote in pogina?! V Gorici se je ustanovil dobrodelni aprovizacijski odbor za slov. del dežele, ki je vstopil v deželni gospodarski urad kot soodločni organ kar se tiče preskrbe živil za slovenski del dežele. Ta odbor si je postavil nalogo, da v dogovoru z vrhovnim narodnim vodstvom preskrbi živila za Goriško, ki se nahaja v

kritičnem položaju, ker je dunajska centrala aprovizacijo popolnoma odpovedala.

Odbor je delegiral kot svoje zastopnike pri deželnem gospodarskem uradu v Gorici sledeče gg.: G. Franca Černič, župana v St. Petru, kot zastopnika „Županske zveze“; g. Antona Štrekelj, ravnatelj dež. kmet. šole, kot kmetijskega strokovnjaka; g. Antona Vuk, kot zastopnika gospodarskih organizacij; g. dr. Karla Podgornik, odvetnika v Gorici in g. Svitoslava Premrou, ravnatelja „Goriške zveze“, kot zastopnika dobrodelnega aprovizacijskega odbora, g. Feliksa Podgornik, kot trgovskega veščaka in uradnika pri tem dež. gospodarskem odboru.

Vrhovno narodno vodstvo je obljubilo to akcijo s posebnim ozrom na težki položaj dežele podpirati in našo deželo obvarovati gotovega pogina.

Pomoč iz Hrvatske. — Slovenski poslanci dr. Benkovič, Jarc, Fon in Spnčič so odpotovali v Zagreb, da prosijo Narodno Veče za pomoč v živilih za slovenske kraje.

Zapora za jabolka in hruške odpravljena. — Radi neugodno letne jabolk in hrušk na Avstrijskem je urad za ljudsko prehrano razveljavil prepoved zapore in izvoza za to sadje. Tudi je odpravil najvišje cene za jabolka in hruške.

Zakaj je Ogrska ustavila dobavo žita. — Mižarski listi pišejo, da je Ogrska te dni zato ustavila dobavo žita Avstriji, ker je izostal premož iz Nemčije in Avstrije; tudi bencina in surovega olja iz Galicije ne more več dobiti.

Naše šole.

Uspah dosedanjega vpisovanja slovenske šolske deca.

Dostej, t. j. do dne 29. t. m. se je vpisalo v Novem domu, kjer so se sprejemali sploh vsi prvajši šoloobvezne slovenske deca, in sicer dečkov za I. razred 67, za II. 63, za III. 55, za IV. 27 in za V. 14, skupaj 226; deklic pa za I. razred 93, za II. 52, za III. 65, za IV. 49, za V. 23, za VI. 13, za VII. 7, za VIII. 10, skupaj 312. Dečkov in deklic je priglašeno torej skupaj 538. — Za obrtno šolo se je prijavilo 42 učenk.

Na slovenski gimnaziji v Gorici so danes sprejemali izpiti. Ker pa v sedanjih razmerah niso mogli priti vsi prijavljeni učenci v Gorico, bodo izpiti za te učence tedaj, ko prične redni šolski pouk. Pričetek pouka se objavi v „Goriški straži.“

Pričetek šolskega leta na štirirazredni mestni ljudski šoli v Muen Doni se prične v torek dne 5. novembra. Učenci in učence imenovanih in tudi vseh ostalih razredov naj ta dan pridejo ob 9. uri v šolo, kjer izvedo natančneje o nalajnem šolskem pouku in o šolskih prostorih, kjer se bo poučevalo. Proti starišem, ki svojih otrok ne bodo pošiljali v šolo se bo postopalo po obstoječih šolskih predpisih.

Goriške novice.

Cesarjev god. — Dne 4. novembra, na praznik sv. Karola, bo obhajal svoj godovni dan naš presviti cesar Karol. Iskreno želimo, naj bi se miroljubnemu vladarju posrečilo nikoliiti avstrijskim narodom dolgo zaželjeni mir in s krepko roko urediti želje narodov po ujedinjenju! — V Gorici bo na dan cesarjevega godu pontifikalna sv. maša v cerkvi sv. Ignacija ob 10. uri dop.

Vernih duš dan se je v Gorici od nekdanj z veliko pietetjo obhajal. V nešteti vrstah peš in v kočijah se je gospoda in ljudstvo pomikalo z venc in svetilkami na pokopališča, kjer so prav okusno okrasile grobove svojih dragih. Glinjiv je bil ta prizor, ki nam je oživljal vero na posmrtnost! Žal, da letos ne bo tega zunanjega sijaja. Pokopališča je še vedno po granatah razbito in v neredu. — Skazujmo pa ljubezen in hvaležnost do rajnih s tem, da bomo bolj pridno v cerkvah zanje molili. A pri tem ne pozabimo onih tisočev vojakov, ki so za nas na bojišču izkrvaveli!

Obletnico osvobojenja Goriške smo obhajali dne 28. okt. in se z radostjo spominjali dneva, ko se nam je zopet odprl dohod v našo solčno domovino. V raznih župnijah, tako v Kobardu in drugod, so imeli zahvalno službo božjo. Tudi v Gorici se je praznoval ta dogodek na primerno slovesen način v cerkvi sv. Ignacija. Slovenski službi božji, je prisostvoval N. Etsch, knezo-nadškof, zastopniki vojaških in civilnih oblasti.

Blagoslovljenje pokopališča. — V nedeljo je prevzela knezo-nadškof slovesno blagoslovil ob veliki asistenci novo vojaško pokopališče v Gorici na Mirenski cesti. Prisotnega je bilo mnogo odličnega vojaštva.

Seja načelstva S. L. S. se bo vršila v Gorici, dne 7. novembra t. l. v posvetovalnici v Gosposki ul. št. 4 (čez dvorišče na levo) ob 10. uri dopoldne.

Goriški Slovenci! — Italijanska vlada baje še vedno ni opustila svojih aspiracij na naše ozemlje. Zato moramo vsi goriški Slovenci tudi sedaj kakor vedno poprej odločno odklanjati te aspiracije ter zahtevati, da se slovenski del Goriško-Gradiščanske, to je Goriško s svojim glavnim mestom Gorica vred vtelesi v samostojno narodno državo SHS Vsi goriški Slovenci oddajmo za to zahtevo nemudoma svoj podpis na pole, razposlane po občinah! Podpisi se nabirajo v mestu Gorica od hiše do hiše.

Za slučaj pa, da bi kdo po katerisibodi pomoti bil izpuščen, je od danes naprej na razpolago posebna podpisovalna pola v trgovini gospoda Bavdaž-a v Gosposki ulici št. 4. Vsi Goričani, ki n so še podpisali, naj torej oddajo svoj podpis na to polo!

Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Gorici.

Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Gorici. — Vrhovna instanca v vseh narodnih, gospodarskih in političnih zadevah za Goriško je Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Gorici, ki posluje kakor organ Narodnega Sveta v Ljubljani in Narodnega Vječa v Zagrebu, in je sestavljen tako-le: Načelnik dr. Karol Podgornik, deželni poslanec, odvetnik v Gorici; podnačelnik dr. Breclaj Anton, zdravnik v Gorici; tajnik dr. Peter Medvešek, odvetnik v Gorici; blagajnik Premrou Svitoslav, ravnatelj Goriške zadružne zveze v Gorici; član: Dominiko Fran. deželni odbornik, c. kr. dež. sod. svetnik; dr. Franko Alojzij, deželni podglavar, odvetnik; dr. Gibrščak Franc, odvetnik; Kozman J., trgovec; dr. Novak Ivo, odvetnik; Rutar Matija, deželni poslanec, c. kr. višji dež. sod. svetnik; Štrekelj Antoa, ravnatelj kmetijske šole; Vuga Ciril, kurat podgorski, vsi v Gorici.

Ljudstvo naj se v vseh važnih zadevah obrača na Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Gorici ter se pokori njegovim odredbam.

Imenovanja na slovenski gimnaziji v Gorici. — Cesar je imenoval za ravnatelja tega zavoda dosedanjega proviz. vodjo prof. Andreja Ipavca. Za c. kr. profesorje so bili imenovani dosedanjji prov. gimnazijski učitelji dr. Karol Pirjavec, dr. Fran Minschitz in Robert Kenda. V VIII. činovni razred sta bila pomaknjena profesorja dr. Josip Pavlin in Rudolf Lavrenčič. — Za ravnatelja goriške višje realke je cesar imenoval g. prof. Jakob Zupančiča.

Smrtna kosa. Naša nadškofija zopet objokuje dve žrtvi v vinogradu Gospodovem. V vipavskem Sv. Križu je umrl dne 28. oktobra t. l. preč. g. Jožef Grusovin, tajnik kn. nadškofijskega ordinariata in upravitelj župne sv. cerkve na Piacuti in pri sv. Roku v Gorici. Pokojni je spremljal prevz. knezo-nadškofa na birnovanju po Vipavskem ter je obležal v Sv. Križu vsled španske bolezni. — Pokojnik je bil rojen v Gorici 1. junija 1877 in posvečen v mašnika 26. julija 1910. — Bil je vnet duhovnik ter vsem vsled svojega blagega značaja priljubljen. Vstrajal je v dušnem pastirstvu v Gorici do zadnjega pred ital. okupacijo in je prvi po osvobojenju Gorice zopet se povrnil na svoje mesto. Svetila mu večna luč. — Španska bolezen je tudi ugrabila mladega duhovnika č. g. Alojzija Rebek, kurata na Trnovem pri Gorici. Naj počiva v miru!

Posredovalnica za goriške begunce, ki je doslej delovala v Ljubljani, se je preselila v Gorico in posluje v hiši „Centralne posojilnice“ — v Vrtni ulici št. 32.

Vabilo k učiteljskemu zborovanju, ki bo dne 1. novembra t. l. pri „Zlatem Jelenu“ v Gorici ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu so odločni sklepi v varstvo stanovskih interesov. — Pridite gotovo vsi! Odbor.

Podaljšani dopusti. — Vsem vojakom, razven častnikom in gazistom, ki so dobili dopust od armade na bojišču in ki se morajo vrniti do 30. oktobra, je podaljšana dopust, če bivajo na Tirolskem, Koroškem, Kranjskem, Benečanskem, v Istri, na Goriškem in Gradiščanskem ter na Primorskem, pet dni; deset dni pa, če bivajo na Solnograškem, Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem, Štajerskem, Češkem in na Moravskem.

Popravljanje svoje notico v zadnji številki, kjer smo poročali, da je neki policijski čuvaj od gor. magistrata pobiral podpise proti Jugoslaviji. To poročilo se nam je pomotoma prineslo in ne odgovarja resnici.

Naročnikom! — Na zahtevo naših naročnikov iz raznih krajev, da naj jim pošljemo položnice za plačilo naročnine, sporočamo, da smo sicer položnice naročili, toda jih nismo še dobili in tudi ne vemo, kdaj jih dobimo. Radi tega prosimo, da nam cenj. naročniki pošljejo naročnino po nakaznici, da se jim bo mogel list redno pošiljati.

Za samostojnost Furlanije. — Zaupniki furlanskih prebivalcev so na številno obiskanem shodu soglasno sklenili, da bodo zahtevali pri skorajšnjem konstituiranju italijanskega narodnega sveta v Avstriji samostojnost Furlanije v okvirju avstrijske zvezne države in bodo zastopali solidarno gospodarske interese s Trstom ob udeležbi na njegovi posebni poziciji in na vsak način si bodo prizadevali vsako državno izpremembo spraviti v odvisnost od samoodločbe in ljudskega glasovanja.

Objava. — Goriško c. kr. okr. glavarstvo nam piše: Ob zadnjih potovanjih cesarske dvojice se je dogajalo, da so ljudje metali v voz Veličanstev in spremstva velike in dostikrat prav težke šopke. Ker so v stanu taki cvetlični šopki povzročiti vsled svoje teže in moči zadetja nevarne poškodbe, zlasti oči, se ima v bodoče na vsak način opustiti obmetavanje voz cesarja, cesarice in spremstva z svežimi cvetličnimi venc (šopki). Proti sipanju posameznih cvetk se ne ugovarja.

Razne novice.

Novi bankovci. — V kratkem dobimo nove 20-kronske bankovce, kakor objavlja uradna „Wien-Zeitung“.

Fapež proti nemškemu opustošenju. Rim, 22. (K. u.) „Agenzia Stefani“: „Osservatore Romano“ piše: Kakor hitro so časopisje in zastopniki centralnih držav objavili poročilo, da zapuščajo nemške armade med svojim sedanjim umikanjem skozi zasledena ozemlja Francije in Belgije opustošenja in požare, se je sveta stolica hitro obrnila do novega državnega kancerja princa Maxa B. denskega, da se naj priznese nesrečnim pokrajinam v mnenju, da take poškoče rade le ničnik, da se duhovi še bolj razburijo v trenutku, ko naj prevladujejo tustva miru in sloge. Podobna navodila so se v zadevi poslala nunciju v Monakovem. Na ta podvzeti korak so sveti stolici 13. t. m. zagotovili, da je izdal nemški generalni štab kategorična naročila, naj se med vojaškimi operacijami kraji kolikor mogoče rešijo in resp. kirajo. Monakovska nunciatura je istočasno sporočila, da žele nemške oblasti, naj nemške armade kolikor mogoče prizanašajo Litiji in drugim krajem v operacijskem odseku s pristavkom, da morajo eventualno uničiti le najvažnejše naprave vojaške važnosti in železnice.

Gospodarske novice.

Tri vagoni glinaste posode za Goriško. — Obrtna centrala za obnovitev Goriške v Ljubljani naznanja p. r. slavnemu občinstvu na Goriškem, da je naročila za goriško prebivalstvo zopet tri vagoni glinaste posode vsake mere, katero bo dala v razpisčajo kakor zadnje „Goriški Zvezi“ v Gorici, toda tista je nekoliko potrpejavanja, ker je večina delavcev te stroke na španski boleznih boina.

Oglas Narodnega sveta. — Mnogi priporočajo, naj se odiz papirnat denar doma, kakor češ, da je bolj varno ohranjati ga doma, kakor ga naložiti v hranilnice. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem katikoli, je mnogo bolj varno, ako je naložen doma v taki zaresljivi hranilnici, kakor da leži doma v skrinji.

Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne obdrže papirnatega denarja doma, ampak da ga nalože v dobro stoječe slovenske denarne zavode.

Močna galica za l. 1919. — Kakor naznanja „Splošna zveza gospodarstvih zadrug“ za Avstrijo, je za prihodnje leto — če ne pride do kakih posebnih težav — določena v svrhu vinarstva ista močna modre galice, kot je bila za letošnje leto.

Več stekla v deželo! — K obnovitvi Goriške spada brezdvomno preskrba prebivalstva s steklom. Do sedaj se je v tem oziroma prav malo storilo za Goriško. Kaj je onih par vagonov, ki se jih je devčilo, ko ni v deželi osialo niti eno okno brez poškodbe. Vendar smo živeli v nadi, da se dovoz šip proti zimi pomnoži. Mesto tega smo pa z velikim ogorčenjem v listih čitali vest, da je „Zveza tovarnarjev stekla“ sklenila v bodoče nič več odhajati šip za nevojaške potrebe. Zahtevamo, da se ta sklep glede Goriške dežele razveljavi. Kaj pa misli gospoda? To je pač blazno! Naše ljudstvo je dovolj trpele v begunstvu in doma! In sedaj bi hoteli govtovi krog, da naj ljudje še počteno pri pobitih šipih in raztrganih oblačilih zmrzujejo! Apeliramo na občinitveni urad, naj nemudoma vse potrebe uklene, da se pravečasno dovolj stekla v deželo uvozi. — Več stekla v deželo!

Izdaja kensurij „Goriške Straže“,
Odgovorni urednik: Josip Vimpolšek,
Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

Goriško vinarstvo društvo, vpisana zadruga
z omejeno zavezo v Gorici

vabi k

občnemu zboru,

ki se bo vršil

v nedeljo 3. novembra 1918 ob 10^{1/2} uri dop.
v prostorih hotela „Pri zlatem jelenu“ v Gorici.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
 2. Poročilo nadzorstva občnemu zboru.
 3. Čitanje in razprava o revizijskem poročilu.
 4. Potrjenje računskih zaključkov za leto 1913 do 1917.
 5. Predlogi načelnika oziroma nadzorstva.
 6. Pretresovanje društvenega računskega zaključka Vinarskega in sadjarskega društva za B. d. a.
 7. Volitev izločenih oziroma odstopivših članov načelnstva in nadzorstva.
 8. Morbitalni predlogi.
- V. DOMINKO, predsednik. A. JAKONČIČ, podpredsednik.
- Priomba: Ako bi ne bil ta občni zbor skopčen, se vrši eno mo kasneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom in ta občni zbor se skopčen pri vsakem številu glasov (§ 32 — sprememba pravil z dne 15. oktobra 1911).

Evgen Rayer - zaloga vina, -
Gorica, vln Teatro 21
(Gledališka ulica).

Prigotova svoje velike zaloge vsakovrstnih vin po zmeranih cenah.

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Gorici

Vrtna ulica 24.

Obretnuje vloge na knjižice po 4%, brez odbitka rentnega davka. Vloge v tekočem in žiro-računu po dogovoru. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje vseh vrst. Prodaja srečk razredne loterije.

Eskontira menice, devize, kupone, izžreb. vrednostne papirje itd. Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. Daje predujme na vrednostne papirje in izvršuje vsakovrstna borzna naročila.

Financiranje dobav za obnovitev Goriške.

Pređa se mošha suknja

skoraj nova za 330 K. — Istotam se pređa

zimske moške hlače eventualno zamenja - - za korazo. - -

Oglasi se je od 10-12 zjutraj. — Via Castello 6. II. Gorica.

VINO dobro staro sadno K. 4.—, 5.—, 6.—50,
trgovina vina na veliko A. PREŠIL
Gorica, via S. Antonia 13.

Pređa se pisalni stroji (Schreibmaschinen).

Cebelni vosek, satine in med
kupuje po najvišji dnevni ceni

JERNEJ KOPAČ, Ljubljana

— CELOVŠKA CESTA 90. —

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev,

registrovana zadruga z omejo. zavezo v Gorici

uraduje

v Gorici, Gledališka ulica štov. 20,

I. nadstr.

Člani in vlagatelji pridruženih posojilnic, ki v obliki
vojnih dogodkov še niso mogli obnoviti svojega
poslovanja, naj se v svojih zadevah obrnejo do
Goriške zveze.

†

Kneznađškofijski ordinariat v Gorici naznanja žalosno vest, da je prečastiti
gospod

JOSIP GRUSOVIN,

kneznađškofijski tajnik, župni upravitelj Sv. Vida in Sv. Roka v Gorici, imejtelj zaslužnega križa s kreno na traku hrab. svet. z meči, mirno zaspal v Gospodu dne 28. okt. t. l. v Sv. Križu pri Ajdovščini previdn s svetimi zakramenti za umirajoč.

†

Predsedništvo Odbera za begunce z juga — oddelek Gorica naznanja globoko
potrt, da je v Sv. Križu pri Ajdovščini dne 28. t. m. umrl njega prezaslužni član preč. gospod

JOSIP GRUSOVIN,

kn. nađškofijski tajnik, župni upravitelj na Placuti in pri Sv. Roku itd. — Pogreb se je
vršil v Gorici včeraj ob 3. pop.

Tužnim sicer naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno
vest, da je umrla preljubljena soproga in preskrbna mati gospa

FRANICA BERCÉ

po dolgi in mučni bolezni dne 28. oktobra ob 7h zvečer. — Pogreb drage pokojnice se
bo vršil dne 30. oktobra ob 4h popoldne iz šolskega postopja na pokopališče v Oseku.
OSEK, dne 29. oktobra 1918.

Josip Bercé, nadučitelj, gerent. Dušan, sinček.

CENTRALNA POSOJILNICA

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Gorici

naznanja uljudno, da posuje

zopet v Gorici v lastnih prostorih

Vrtna ulica 32/I.

Nadestvo.

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Gorici

Vrtna ulica 24.

Obretnuje vloge na knjižice po 4%, brez odbitka rentnega davka. Vloge v tekočem in žiro-računu po dogovoru. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje vseh vrst. Prodaja srečk razredne loterije.

Eskontira menice, devize, kupone, izžreb. vrednostne papirje itd. Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. Daje predujme na vrednostne papirje in izvršuje vsakovrstna borzna naročila.

Financiranje dobav za obnovitev Goriške.